

Lukuiloa ja ystävyyttä!

Minä luen sinulle -kampanjaopas 2018

*”Ääneen lukeminen toiselle
ihmiselle jakaa tiedon,
tarinat ja ystävyyden.”*

Presidentti Tarja Halonen
Minä luen sinulle -kampanjan suojelija

**Tietoa ja
vinkkejä
lukuhetken
järjestäjälle**

Hyvä lukija,

tämä opas tarjoaa sinulle vinkkejä, kuinka järjestää maahanmuuttajien lukuhetki iäkkäille tai kehitysvammaisille ihmisille. Opas on suunnattu vanhus- ja vammaistyön yksiköille, maahanmuuttajakoulutuksen järjestäjille sekä monikulttuurisuustyön toimijoille. Toivomme, että opas on hyödyksi teidän yhteistyönne käynnistämisessä!

Minä luen sinulle -kampanja tuo yhteen uusia ja vanhoja suomalaisia yhteisen lukuilon merkeissä. Lukuviikon 5.2.–11.2.2018 teemana on Ystävyyys yli ikä- ja kulttuurirajojen. Yhteinen lukuhetki on hyväksi havaittu tapa tutustua, sillä ääneen luettu tarina auttaa keskustelussa alkuun. Maahanmuuttajat lukevat lukuhetkissä ääneen selkokieltä aineistoja, joita on helppo lukea ja ymmärtää.

Minä luen sinulle -kampanjan suojelijana toimii presidentti Tarja Halonen. Kampanjan järjestävät Kehitysvammaliiton Selkokeskus ja Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry osana Yhdessä-toimintaa. Ikäihmiset ja maahanmuuttajat yhdessä -toiminta (2017–2019) tuo yhteen vanhus- ja monikulttuurisuusalan toimijoita. Kehitämme yhteistyössä selkokielistä vapaaehtoistoimintaa, jossa ikäihmiset ja maahanmuuttajat kohtaavat.

Lämmin kiitos presidentti Tarja Haloselle ja antoisia lukuhetkiä kaikille!

Minna Salonen, Selkokeskus / Kehitysvammaliitto ry
Aili Korteniemi, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry

1. Miksi Minä luen sinulle -lukuhetki?

Minä luen sinulle -lukuhetki on maahanmuuttajien sekä iäkkäiden ja kehitysvammaisten ihmisten yhdessäolon hetki. Selkokielineen lukuhetki on hyväksi havaittu tapa kohdata ja tutustua, sillä ääneen luettu tarina auttaa keskustelussa alkuun. Tarina herättää jokaisessa kuulijassa erilaisia ajatuksia, kokemuksia ja muistoja, joita on mukava jakaa toisten kanssa. Kohtaaminen tuo iloa ja hyötyä kaikille osapuolille ja voi olla uuden ystävyyden alku.

Lukuhetken hyötyjä maahanmuuttajille

Lukuhetki tarjoaa mahdollisuuden

- lukea, puhua ja kuunnella suomenkieltä aidossa vuorovaikutustilanteessa
- tutustua vanhus- tai vammaistyön arkeen
- kokeilla vapaaehtoistoimintaa
- tutustua selkokieliisiin aineistoihin, mikä voi edistää omatoimista lukuharrastusta.

”Yksi opiskelija sanoi, että yhteinen lukuhetki sai hänet tunteemaan itsensä tervetulleeksi suomalaiseen yhteiskuntaan.”

Lukuhetken hyötyjä iäkkäille ja kehitysvammaisille ihmisille

Lukuhetki tarjoaa mahdollisuuden

- kokea lukuelämyksiä, joita ei ehkä tarjoudu ilman toisen ihmisen apua
- jakaa elämäkokemusta ja muistoja elämästä Suomessa ennen ja nyt
- tutustua uusiin ihmisiin ja erilaisiin kulttuureihin
- virkistyä, piristyä ja rentoutua.

2. Maahanmuuttajatyön toimijalle

Minä luen sinulle -lukuhetkessä ääneenlukijoina toimivat maahanmuuttajat, jotka opiskelevat suomen kieltä. Lukuhetki on vuorovaikutustilanne, joka antaa mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin ja käyttää omaa kielitaitoa. Ääneenlukijana maahanmuuttaja tuo iloa toiselle ihmiselle, mikä on positiivinen ja voimauttava kokemus.

Lukuhetki on myös oppimiskokemus. Jotta opittua voidaan yhdessä käydä läpi, suosittelemme, että opettaja tai vapaaehtoinen kielikerhon vetäjä osallistuu lukuhetkeen.

”Opiskelijat olivat tyytyväisiä; he haluavat olla hyödyksi ja tuottaa iloa vanhuksille.”

Käytännön asioita

- Ole hyvissä ajoin yhteydessä vanhus- tai vammaisyksikköön ja sovi lukuhetken ajankohta.
- Käy ääneenlukijoiden kanssa läpi saapumisohjeet yksikköön.
- Lukuhetki on odotettu hetki vanhus- ja vammaistyön yksikön asiakkaille! Ilmoita yksikköön, jos joudutte perumaan lukutuokion. Pyri sopimaan uusi ajankohta mahdollisimman pian.

Valmistautuminen

- Lainatkaa kirjastosta selkokirjoja, jotka sopivat lukijoiden kielitaitotasoon. Tutustukaa myös Selkosanomiiin.
- Käykää yhdessä läpi selkokielineen ohje ääneenlukijalle ja harjoitelkaa lukemista etukäteen.
- Miettikää etukäteen aineistoon liittyviä kysymyksiä, joita voitte esittää kuulijoille.
- Hyvä käytäntö on, että maahanmuuttajat lukevat pareittain tai pienryhmässä, jolloin edistynyt kielenoppija voi tukea pariaan tarvittaessa.

3. Vanhus- ja vammaistyön työntekijälle

Minä luen sinulle -lukuhetki on yhdessäolon hetki, joka tuo kaikille hyvää mieltä. Iäkkäät ja kehitysvammaiset ihmiset saavat lukuhetkessä jakaa omaa elämäkokemustaan. He voivat myös tukea maahanmuuttajia keskustelussa ja lukemisessa. Sopivia suomen kielen sanoja on hauska arvuutella yhdessä!

Suosittellemme, että yksikön työntekijä osallistuu lukuhetkeen, ja tarpeen mukaan avustaa asiakkaita ja tukee keskustelua. Pienessä ryhmässä keskustelu sujuu usein luontevimmin!

”Asiakkaat olivat kiinnostuneita kuulemaan myös maahanmuuttajien taustoista; kotimaa, ruokakulttuuri, suomalaisten suhtautuminen heihin.”

Käytännön asioita

- Sovi, kuka teidän yksikössänne vastaa lukuhetken järjestämisestä.
- Sovi lukuhetken ajankohta ja ohjelma hyvissä ajoin maahanmuuttajien oppilaitoksen tai yhdistyksen kanssa. Lähetä yhdyshenkilölle saapumisohjeet teidän yksikköönne.
- Varaa lukuhetkeä varten rauhallinen tila, jossa voi lukea ilman häiriöitä.
- Varmista, että joku yksikön työntekijöistä voi olla lukuhetkessä mukana.

Tiedotus

- Tiedota lukuhetkestä henkilöstöä.
- Tiedota lukuhetkestä hyvissä ajoin asiakkaita ja innosta heitä osallistumaan.
- Muistuta asiakkaita lukuhetkestä tapahtumapäivän alussa.
- Avusta asiakkaita tarpeen mukaan, jotta he olisivat paikalla ennen lukijoiden saapumista.

4. Lukuhetken vaiheet

Minä luen sinulle -lu kuhetki järjestetään usein hoivakodissa tai palvelutalossa. Lukuhetki sujuu mukavasti, kun kaikki tietävät, miten se etenee. Kokosimme muutamia vinkkejä luku tuokion järjestäjiä varten. Lukijoille on oma selkokielineen ääneenlukijan ohje.

1. Lukuhetken aloitus

Yksikön työntekijä toivottaa kaikki tervetulleiksi ja kertoo ääneenlukijoille lyhyesti omasta yksiköstä. Sen jälkeen lukijat esittelevät itsensä ja kertovat, mistä he tulevat. Jos osallistujaryhmä on pieni, myös luku hetken osallistuvat iäkkäät ja kehitysvammaiset henkilöt voivat halutessaan esittäytyä.

2. Ääneen lukeminen

Ääneen lukeminen toimii lähtökohtana keskustelulle. Tärkein käytännön ohje lukijalle on: lue selkeästi, kuuluvalla äänellä ja riittävän hitaasti. Jos ääneenlukijoita jännittää, heitä on hyvä tukea ja rohkaista. Välillä kannattaa myös varmistaa, että kuulijat pysyvät tarinassa mukana.

”Lukutilanteessa syntyi paljon keskustelua ja vuorovaikutusta.”

3. Keskustelu

Keskustelu on usein kaikkein antoisin osa luku hetkeä. Jos keskustelua ei heti syntyisi, yksikön työntekijän kannattaa rohkaista asiakkaita osallistumaan keskusteluun. Asiakkailta voi kysyä, mitä mieltä he ovat tarinasta tai mitä kokemuksia heillä on tarinan teemoista.

4. Lukuhetken päätös

Yksikön työntekijä kiittää ääneenlukijoita ja kuulijoita luku hetkestä! Työntekijän kannattaa varata luku tuokion jälkeen hetki aikaa lukijoiden mahdollisille kysymyksille. Lukijoille voi antaa matkaan mukaan yksikön esitteen ja tietysti toivottaa heidät toistekin tervetulleeksi.

5. Selkokieli ja selkokieliiset aineistot

Minä luen sinulle -lu kuhetkissä luetaan ääneen selkokieliisiä aineistoja, joita on helppo lukea ja ymmärtää. Selkokieli auttaa selkokieltä tarvitsevia ihmisiä tiedon saamisessa, lukemisessa, omien ajatusten ilmaisemisessa ja osallistumisessa.

Selkokieli

Selkokieli on yleiskieltä helpompaa suomea. Selkokieli on suomen kielen muoto, jossa kieltä on mukautettu sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yleiskieltä luettavammaksi ja ymmärrettävämmäksi. Arviolta puoli miljoonaa henkilöä Suomessa tarvitsee selkokieltä. Selkokielestä hyötyvät muun muassa monet iäkkäät ja kehitysvammaiset henkilöt sekä kielenoppijat. Lisätietoa selkokielestä löytyy Selkokeskuksen sivuilta selkokeskus.fi.

”Kun lukeminen on hankalaa, selkokirja auttaa.”

Selkokirjat

Selkokirjat tuovat tiedon ja luku elämykset selkokielen käyttäjien saataville. Selkokieliisiä kauno- ja tietokirjoja on tähän mennessä julkaistu yli 350 eri nimikettä. Selkokirjoja löytyy sekä lapsille ja nuorille että aikuisille ja iäkkäämmille lukijoille. Osa kirjoista on kirjoitettu suoraan selkokielelle, ja osa on mukautettu selkokielelle alkuperäisteoksesta. Kysy selkokirjoja omasta kirjastostasi! Lukuvinkit ystävyydestä löydät osoitteesta selkokeskus.fi.

Selkösanomien

Selkösanomien on selkokielineen ajankohtaislehti, jota julkaisee Selkokeskus. Lehdessä on selkokieliisiä uutisia kotimaan ja ulkomaiden tapahtumista, urheilusta, viihteestä, kulttuurista ja arkipäivän asioista. Selkösanomien ilmestyy 20 kertaa vuodessa, ja maksutonta verkkolehteä päivitetään viikottain. Tutustu Selkösanomien verkkolehteen! Selkösanomien ruotsinkielinen sisarlehti on LL-Bladet.

Linkit

Minä luen sinulle -kampanjasivut
selkokeskus.fi/mina-luen-sinulle-kampanja/

Kampanja sosiaalisessa mediassa
[#minäluensinulle](https://twitter.com/minäluensinulle)
facebook.com/IMYhdessa/

Yhdessä-toiminta
valli.fi/kehittaminen/yhdessa-toiminta/

Tiedustelut

Minna Salonen
Selkokeskus / Kehitysvammaliitto ry
[minna.salonen\(at\)kvl.fi](mailto:minna.salonen(at)kvl.fi)
Puh. 045 7734 5474
selkokeskus.fi

Kehitysvamma-
liitto

 Selkokeskus

Tekijät

Teksti: Minna Salonen
Kannen kuva: Katja Tähjä / NOON
Taitto: Anni Mikola / NOON

Oppaassa käytetyt sitaattit ovat
Minä luen sinulle -kampanjan 2017 palautekyselystä.